

UNIVERZITA PARDUBICE
Fakulta filozofická
Katedra anglistiky a amerikanistiky

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor práce: Kryštof Halámka

Studijní obor: Anglický jazyk pro odbornou praxi

Název práce: Lexical Features of Social Media Discourse

Akademický rok: 2017/18

Vedoucí práce: PhDr. Petra Huschová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Eva Nováková

Kritéria hodnocení		Hodnocení A – B – C – D – E – F
Všeobecná charakteristika	Splnění zásad zpracování práce a naplnění stanoveného cíle	E
	Logická struktura práce	
	Vyváženost teoretické a praktické části	
Teoretická část	Prezentace různých teoretických přístupů k řešenému problému	E
	Kritické posouzení prezentovaných přístupů a zvolení relevantní teoretické základny	
	Zpracování kvalitní teoretické základny pro realizaci praktické části	
Praktická část	Vhodnost zvolené výzkumné metodologie	C
	Aplikace zvolené výzkumné metodologie	
	Relevantní a srozumitelná argumentace a interpretace získaných výsledků	
Práce s odbornou literaturou	Kvalita, množství a relevance zpracované literatury	D
	Kritický přístup ke zdrojům	
Formální stránka	Dodržení doporučených pravidel a norem formální úpravy (směrnice FF UPa, požadavky KAA)	A
	Kvalita vědeckého aparátu, příloh, tabulek a obrázků	
	Dodržení bibliografických norem	
Jazyková úroveň	Gramatická přesnost a komplexnost	D
	Slovní zásoba	
	Koheze a koherence	
	Interpunkce a stylistické aspekty	

Slovní vyjádření k hodnocení bakalářské práce:

Cílem práce je zmapovat specifické jazykové prostředky komunikace na sociálních sítích. Analýzu komentářů pod internetovými statusy hodlá diplomant zaměřit na projevy neformální komunikace a vliv mluvenosti na psaný jazyk; kvantitativní zhodnocení má pak s ohledem na ko-text komentářů odhalit, co uživatelé k výběru nalezených vyjadřovacích prostředků motivovalo.

U teoretické části práce je nutné ocenit zpracování velkého množství zdrojů a snahu o jejich syntézu (např. v kap. 3.1) i vlastní interpretace (v kap. 1.4 o mluvenosti v psaném textu). Na mnoha místech ovšem vycházejí tyto snahy naprázdno. První odstavec kap. 1.3.2 (Formality in Social Media Discourse) například odkazuje na několik různorodých studií a operuje s řadou termínů (F-score; five indicators of informal language; neutral language), ovšem bez hlubšího rozpracování nebo propojení s dalšími částmi práce; tzv. 5 indikátorů neformálního jazyka je označeno za klíčové kritérium pro analýzu (s. 15), ovšem jejich přehled nebo popis dál v textu nefiguruje. Citování zdrojů, ačkoli formálně je ošetřeno bezvadně, zůstává někdy nelogické: ve výňatku z Paolillova článku dává smysl vlastně jen první věta, protože následující charakteristika odkazuje ke Paolillovým příkladům, které ocitovány nejsou (k pochopení citace nepřispívá ani nevysvětlená zkratka z původního textu). Na nekoherenci naráží i Katambova definice akronymů jako „názvů organizací, společností nebo vědeckých pojmů“ (s. 31), která až na Twitter CNN nijak nesouvisí s diskurzem zkoumaného korpusu.

Jelikož má téma jazyka na sociálních sítích interdisciplinární přesah, je zcela v pořádku, že při formulaci teoretického pozadí neopomíjí diplomand práce z oblasti mediálních studií a komunikace (kap. 2.3 zprostředkovává zajímavý vhled do jedno- a vícesměrnosti komunikace na různých sociálních platformách). Ve výsledku teoretická část ale vyvolává dojem, že je diplomand zdatnější v popisu mediální problematiky než té lingvistické – to se projevuje už v užívání klíčového pojmu *lexical features* v kontextech, které s lexikem, tj. slovní zásobou, nesouvisejí, případně souvisejí jen okrajově. Také stratifikace lexika na prvky standardní/nestandardní a formální/neformální je podána příliš zjednodušeně, tj. bez bližší identifikace, zda se právě uplatňuje hledisko stylové, nebo sociální (případně obě). Celkově z textu práce vyplývá, že diplomand považuje neformální jazykové prostředky (a) za nestandardní, (b) za primárně mluvené, ovšem používané zdroje takto striktní kategorizaci nenasvědčují. Práci by obecně prospělo vzít v úvahu jednak základní pragmatické principy komunikace (např. maximy, zachování „tváře“, principy zdvořilosti apod.), díky nimž by bylo možné objektivněji vystihnout jazykové chování uživatelů ve zkoumaném prostředí, jednak obecnou dichotomii mimojazykového konceptu (*langue*) a zvoleného vyjadřovacího prostředku (*parole*), který může kromě jazykového znaku obsáhnout také emoji, tagy apod.

Možná právě nedostatečně pochopený vztah mezi funkcí a formou může za nespojitost teoretické a praktické části BP. Už ve třetí kapitole je totiž jako hlavní kritérium pro zkoumání neformálnosti vybrána emocionalita, aniž by však diplomand osvětlil, proč by se měly emocionální jazykové prostředky omezovat jen na rovinu neformální, potažmo mluvené komunikace.

Ačkoli se praktická analýza orientací na emocionalitu odchyluje od dříve stanovených cílů, jde nepochybně o lépe zvládnutou část práce: zkoumání vybraných jevů je založeno na reprezentativním, pečlivě otagovaném korpusu a výběr dat je adekvátně zdůvodněný (třebaže se nabízí otázka, zda komentáře nutně musí vykazovat jiné jazykové rysy než statusy, které je doprovázejí [s. 36]). Analýza směřuje k zajímavým dílčím výstupům, např.: Facebook nepřímo omezuje negativní emoce nabídkou emotikonů, jež mají uživatelé k dispozici (s. 40), četnější užívání emotikonů je podmíněno možnostmi mobilní aplikace (s. 41), omezení znaků v komentáři může vést k vyšší formálnosti (s. 38). V mnoha ohledech ovšem zůstává nejasná podrobnější klasifikace emocionálně zabarvených prostředků; je poněkud diskutabilní, zda lze komunikační motivace uživatelů třídit jenom binárně na pozitivní–negativní, a pokud ano, chybí zdůvodnění, proč nelze chválu (*praise*), podporu (*support*) nebo pobavení (*amusement*) počítat mezi projevy pozitivních emocí. Podobně neurčitě je i označení chybovosti (*mistakes*) při nadužívání velkých písmen – jedná se chyby pravopisné, nebo typografické, tj. překlepy, nechtěné psaní dvou počátečních velkých písmen apod.? V některých případech se zdá být role emotionality dokonce přeceněná: navzdory kontextu je obtížné určit, zda tagem @ vyjadřuje uživatel svůj postoj, nebo jednoduše navazuje kontakt s dalšími účastníky komunikace (kap. 4.3.4).

Nutnost opírat se při analýze o jazykový i situační kontext diplomand opakovaně zdůrazňuje a v mnoha bodech se tuto zásadu daří naplňovat (např. v kap. 4.3.2 o zkratkách nebo při hodnocení „propagační“ funkce hashtagů v kap. 4.3.3). O to paradoxnější jsou pak interpretace modelových vět z kontextu zcela vytržených (kap. 3.5): u příslovce *really* (příklad [b]) nelze bez dalších vodítek dost dobře prokázat, zda odráží pocity smutku a zklamání, nebo pouze intenzifikuje výpověď; na témže místě se velkým písmenům v zájmena YOU

(příklad [d]) přisuzuje emoce pobavení, třebaže příslušný významem zprostředkovávají spíš dva připojené emotikony.

V analýze se opakovaně objevují formulace „v souladu s očekáváními“, „navzdory očekáváním“, a je proto škoda, že tato očekávání nejsou v práci nikde přesněji vymezena v podobě hypotéz, ať už intuitivních a subjektivních, nebo podložených jinými studii (co například vedlo k předpokladu, že nestandardních, emocionálně neutrálních prvků bude nalezeno 15 % [s. 55]?).

Výše zmíněná nevyváženost teoretické a praktické části se projevuje i po jazykové stránce, tentokrát ale v obráceném poměru. Zatímco analytické kapitoly a závěr jsou představeny srozumitelně a koherentně, teoretická část vykazuje nedostatky v rovině gramatické (shoda podmětu s přísudkem) i stylistické (rozpadající se nesouvislé větné struktury [s. 15, 22, 25, 29]). Nezvládnuté formulace pak mají místy negativní dopad na obsahovou a argumentační stránku (“shift in CMC and linguistics . . . in 1998” [s. 26]).

Doplňující otázky k obhajobě

- (1) Proč je neformální, potažmo hovorový jazyk jednodušší a srozumitelnější formou komunikace (s. 14)? Platí to na úrovni všech jazykových plánů?
- (2) Facebook a Instagram nabízí uživatelům 3 typy komunikačních kanálů (např. timeline, skupiny atd.). Jak se tyto kanály liší vzhledem k užívání specifických lexikálních prostředků (s. 18)? Týkají se odlišnosti výlučně lexika?
- (3) Jak se projevuje skutečnost, že interakce na Instagramu je „rušnější“ (s. 21)? Odráží se tato tendence nějak ve výběru lexikálních prostředků, které byly analyzovány?
- (4) Je možné z korpusu dat vyvodit, proč je Facebook platformou pro ventilování negativních emocí častěji než další sociální sítě?

V ý s l e d n á k l a s i f i k a c e *	
--	--

(možnosti klasifikace – výborně, velmi dobře, dobře, nesplněno)	
---	--

	dobře
--	--------------

Dne: 17. 8. 2018

.....
Mgr. Eva Nováková
Podpis oponenta práce

* Výsledné hodnocení není průměrem dílčích známek

** Vyhovující podtrhněte